

Asia: VN/549/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vanhusasiavaltuutetusta

Lausunnonantajan lausunto

Voidaanko esityksellä näkemyksenne mukaan parantaa ikääntyneiden asemaa ja edistää ikääntyneiden oikeuksia?

Lapsiasiavaltuutettu katsoo, että vanhusasiavaltuutetun viran ja toimiston perustaminen on perusteltua. Vanhusasiavaltuutetun tehtäväkuva täydentää hyvin erillisvaltuutettujen tehtäväkenttää perus- ja ihmisoikeuksien edistäjinä. On tärkeää, että vanhusasiavaltuutetulle säädetään riippumaton ja itsenäinen asema, samalla tavoin kuin muille erillisvaltuutetuille.

Onko teillä huomioita koskien valtuutetulle säädettäviä tehtäviä?

Vanhusasiavaltuutetun viran hoitamiseen tulee turvata riittävät resurssit, joilla voidaan realistisesti ja luotettavasti turvata viran toimivaltaan sisältyvien tehtävien hoitaminen.

Muut huomiot esitysluonnoksesta

Esitysluonnoksen mukaan vanhusasiavaltuutettu sijoitettaisiin yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston yhteyteen. Tavoitteena olisi kuitenkin luoda vanhusasia valtuutetulle hallinnollinen organisaatio, joka olisi linjassa muiden perus- ja ihmisoikeusalan erityisvaltuutettujen kanssa.

Esitysluonnoksen mukaan tällä järjestelyllä voitaisiin hyödyntää yhteisiä hallinto- ja toimitilapalveluita ja saada synergiahyötyjä henkilöstöresursseissa. Kuitenkin vanhusasiavaltuutettu päättäisi itse esimerkiksi henkilöstönsä nimittämisestä ja palvelukseen ottamisesta sekä sen käyttöön osoitettujen henkilöstö- ja taloudellisten resurssiensa käytöstä. Käytännössä samassa organisaatiossa toimisi siten kaksi itsenäistä organisaatiota. Haasteeksi voi muodostua esimerkiksi esitysluonnoksessa mainittujen yhteisten viestintä- ja yleishallintotoimintojen ohjaus ja resurssien allokointi.

Lapsiasiavaltuutettu pitäisi tärkeänä, että viran sijoittamiskysymystä arvioitaisiin vielä ottaen selkeämmin huomioon oikeusministeriössä käynnissä oleva hanke, jonka tarkoituksena on

oikeusministeriön hallinnonalalla toimivien erityisviranomaisten tuki- ja hallintotehtävien järjestäminen uudelleen. Nämä tehtävät ovat ilmeisesti pääosin samoja, joista haetaan synergiaetuja, jos vanhusasiavaltuutettu sijoitettaisiin yhdenvertaisuusvaltuutetun yhteyteen.

Helander Merike
Lapsiasiavaltuutetun toimisto